

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра філософії та соціально-політичних наук

Затверджую:

Декан факультету

проф. Є. В. Мироненко

« 31 » 08 2021 р.

Гарант освітньої програми:

доц. О. П. Кваша

« 31 » 08 2021 р.

Розглянуто і схвалено
на засіданні кафедри філософії та
СПН

Протокол №1 від 31.08.2021 р.

В. о. завідувача кафедри

доц. Є. В. Болотіна

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«МАС-МЕДІА ТА ПОЛІТИКА»

| | |
|---------------------------------|------------------------|
| рівень вищої освіти | перший (бакалаврський) |
| спеціальність | 052 «Політологія» |
| назва освітньої програми | Політологія |
| статус | вибіркова |

Розробник: к.іст.н., доцент Ю.Л.Яковенко

Краматорськ, 2021
ДЦМА

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| Показники | | Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень | Характеристика навчальної дисципліни | |
|--|---------------------------------------|--|--------------------------------------|---------------------------------------|
| денна на базі ПЗСО | денна на базі ОКР «Молодший бакалавр» | | денна на базі ПЗСО | денна на базі ОКР «Молодший бакалавр» |
| Кількість кредитів | | ОПП (ОНП) «Політологія» | Вибіркова | |
| 5 | | | | |
| Загальна кількість годин | | | | |
| 150 | | | | |
| Модулів – 5 | | Професійна кваліфікація: бакалавр політології | Рік підготовки | |
| Змістових модулів – 3 | | | 4 | 4 |
| Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ _____ (назва) | | | Семестр | |
| | | | 8 | 8 |
| Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 4 / самостійної роботи студента 6 / | | Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський) | 26 | 4 |
| | | | Практичні/Лабораторні | |
| | | | 26 | 4 |
| | | | Самостійна робота | |
| | | | 98 | 142 |
| | | Вид контролю | | |
| | | іспит | іспит | |

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить для денної форми навчання - 52/98, для заочної – 8/142.

II. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Актуальність вивчення дисципліни у зв'язку із завданнями професійної діяльності та навчання

Актуальність даного курсу обумовлена значимістю засобів масової інформації у політичному розвитку країни. ЗМІ виконують важливі суспільні функції, забезпечують обмін інформації між політичними акторами та суспільством, соціальними інститутами, громадськими організаціями. Саме мас-медіа є ініціаторами відкритих дискусій з важливих питань суспільного розвитку, організаторами політичного діалогу для досягнення консенсусу. ЗМІ виконують роль каналів для політичної взаємодії, демонструють статус та вплив окремих суб'єктів політичного життя. Демократичний розвиток держави залежить від ефективності та систематичності такої взаємодії. Тому мас-медіа часто називають «четвертою владою», могутнім соціальним інститутом, могутньою силою.

2.2. Мета курсу «Мас-медіа та політика»

Мета курсу – вивчення процесу впливу мас-медіа на політичні процеси, їх місця та ролі в політиці.

2.3. Завдання курсу «Мас-медіа та політика»

Завдання курсу:

- дослідження історії розвитку ЗМІ, їх видів та значення в процесі формування громадської думки;
- аналіз базових та специфічних функцій ЗМІ в умовах існування різних політичних режимів;
- вивчення особливостей політичної комунікації, політичної реклами;
- дослідження законодавчої бази в Україні стосовно діяльності та статусу засобів масової інформації, проблем та перспектив їх розвитку, специфіки медіапростору в нашій державі;
- вивчення розвитку ЗМІ в сучасних умовах поширення інформаційних технологій, глобалізації.

Студенти повинні

знати:

- основні поняття з дисципліни; принципи та методи функціонування ЗМІ; циркуляцію інформації в суспільно-політичній сфері; особливості взаємовідносин ЗМІ з владними структурами, політиками, партіями; законодавче поле діяльності ЗМІ в Україні; розвиток ЗМІ в світі в сучасних умовах; способи маніпуляції громадською думкою та механізми їх виявлення;

уміти:

- працювати різними джерелами інформації, проводити аналіз, вести моніторинг, порівнювати, робити висновки відносно політичних процесів, їх причин та перспектив; проводити дослідження політичних ситуацій та їх відображення у ЗМІ; проводити інтерв'ю та опитування.

2.4. *Передумови* для вивчення дисципліни: вивчення курсів: «Загальна теорія політики», «Історія та теорія демократії», «Політичні еліти та лідерство», «Політична культура», «Технології виборчих кампаній».

2.5. *Мова* викладання: українська.

2.6. *Обсяг навчальної дисципліни* та його розподіл за видами навчальних занять:

- загальний обсяг становить 150 годин / 5 кредити, а саме:
- денна форма навчання: лекції – 26 годин, практичні (семінарські) – 26 годин, самостійна робота студентів – 98 годин;
- заочна форма навчання: лекції – 4 години, семінарські заняття – 4 години, самостійна робота студентів – 142 година.

III. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.

ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

РН04. Мати навички професійної комунікації.

РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

IV. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами

| № з/п | Назви змістових модулів і тем | Кількість годин (денна / заочна форма) | | | | |
|---|--|---|-------------|-------------|----------|---------------|
| | | Усього | в т.ч. | | | |
| | | | Л | П (С) | Лаб | СРС |
| Змістовий модуль 1. Мас-медіа як соціальний інститут | | | | | | |
| 1 | Історія та види засобів масової інформації | 12 | 2 | 2 | - | 8/12 |
| 2 | Функції ЗМІ | 12 | 2 | 2 | - | 8/12 |
| 3 | ЗМІ та громадська думка | 14 | 2/2 | 2 | - | 10/12 |
| Змістовий модуль 2. ЗМІ та політика | | | | | | |
| 4 | Політика як об'єкт ЗМІ | 16 | 2 | 4 | - | 10/14 |
| 5 | ЗМІ та політичний режим | 12 | 2 | 2 | - | 8/12 |
| 6 | Політична комунікація. Пропаганда. | 16 | 4 | 2 | - | 10/14 |
| 7 | Політична реклама | 16 | 4/2 | 2 | - | 10/12 |
| Змістовий модуль 3. ЗМІ в сучасному світі та в Україні | | | | | | |
| 8 | Правові основи діяльності ЗМІ | 12 | 2 | 2 | - | 8/12 |
| 9 | ЗМІ та вибори | 14 | 2 | 2/2 | - | 10/12 |
| 10 | Медіасфера України | 14 | 2 | 4 | - | 8/14 |
| 11 | Тенденції розвитку ЗМІ в сучасних умовах | 12 | 2 | 2/2 | - | 8/14 |
| Усього годин | | 150 | 26/4 | 26/4 | - | 98/142 |

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

4.2. Тематика лекційних занять

Змістовий модуль 1.

Мас-медіа як соціальний інститут

Тема 1. Історія та види засобів масової інформації

Виникнення та розвиток ЗМІ у світі. Друковані ЗМІ. Ера телебачення. Сучасні ЗМІ. Підходи до визначення ЗМІ. Класифікація ЗМІ.

Тема 2. Функції ЗМІ.

Базові функції ЗМІ. Інформаційне суспільство. Інформація та комунікація. Специфічні функції ЗМІ.

Тема 3. ЗМІ та громадська думка.

Громадська думка, суспільна свідомість. Вплив ЗМІ на формування громадської думки: різні підходи та концепції.

Змістовий модуль 2.

ЗМІ та політика

Тема 4. Політика як об'єкт ЗМІ.

Політика, політична система. Роль інформації в політичних процесах. Публічна політика. Публічність.

Тема 5. ЗМІ та політичний режим.

Поняття «політичний режим». Види політичних режимів. Моделі взаємодії ЗМІ та держави. Медіасистема.

Тема 6. Політична комунікація. Пропаганда.

Політичний маркетинг. Політична пропаганда. Прийоми пропаганди. Теорія і практика пропаганди. Мас-медіа як творці політичних міфів. Політичні стереотипи.

Тема 7. Політична реклама.

Реклама як вид комунікації. Історія реклами. Види реклами. Особливості і види політичної реклами. Public Relations в політиці та державному управлінні.

Змістовий модуль 3.

ЗМІ в сучасному світі та в Україні

Тема 8. Правові основи діяльності ЗМІ

Поняття «інформація». Роль інформації в державному управлінні. Законодавство України стосовно засобів масової інформації. Права ЗМІ. Відповідальність журналістів. Корпоративна етика журналіста. Авторське право.

Тема 9. ЗМІ та вибори.

Поняття «вибори», їх значення в політичному розвитку країн. Прозорість та конкурентність виборів. Види виборів, принципи. Висвітлення виборів в світі та в Україні. Інформаційні технології у виборчих компаніях.

Тема 10. Медіасфера України

Етапи і проблеми формування та розвитку ЗМІ в сучасній Україні. Роль фінансово-промислових груп та медіа-холдінгів у політичних процесах. Перспективи розвитку українських ЗМІ. Проблема роздержавлення ЗМІ. Суспільне мовлення. Нові медіа в світі та в Україні. Медіатизація політики та політизація ЗМІ як тенденції політичного процесу в Україні.

Тема 11. Тенденції розвитку ЗМІ в сучасних умовах.

Глобалізація. Глобальні проблеми сучасності та роль медіа у їх вирішенні. Мас-медіа як актор міжнародної політики. Нові медіа. Інтернет-видання. Соціальні мережі. Мікроблогінг. Перспективи розвитку медіа.

4.3. Тематика семінарських занять

Семінар 1. Історія та види засобів масової інформації

1. Виникнення ЗМІ. Етапи становлення різних видів ЗМІ. Значення засобів масової інформації в різних історичних умовах.
2. Друковані ЗМІ, їх специфіка.
3. Епоха телебачення.
4. Сучасні види засобів масової інформації.
5. Поняття «засоби масової інформації», «мас-медіа». Класифікація ЗМІ.

Семінар 2. Функції ЗМІ.

1. Базові функції ЗМІ.

2. Специфічні функції ЗМІ.
3. Принципи інформаційних відносин.

Семінар 3. ЗМІ та громадськість.

1. Громадська думка, суспільна свідомість: поняття та процес формування.
2. ЗМІ та формування громадської думки: різні підходи та концепції .
3. Громадський контроль ЗМІ.

Семінар 4. Політика як об'єкт ЗМІ.

1. Поняття «політика», «політична система». Структура політичної системи.
2. ЗМІ як елемент політичної системи.
3. Роль інформації в політичних процесах.
4. Публічна політика: аналіз поняття.
5. Взаємодія мас-медіа та публічної влади.

Семінар 5. ЗМІ та політичний режим.

1. Поняття «політичний режим». Види політичних режимів.
2. Моделі взаємодії ЗМІ та держави в залежності від політичних режимів.
3. Медіасистема: поняття, моделі.

Семінар 6. Політична комунікація. Пропаганда.

1. Політичний маркетинг: поняття, функції, види.
2. Політична пропаганда. Прийоми пропаганди. Приклади політичної пропаганди.
3. Політичний міф. Мас-медіа як творці політичних міфів.

Семінар 7. Політична реклама та PR.

1. Реклама як вид комунікації. Історія реклами.
2. Види реклами: різні підходи та класифікації.
3. Політична реклама: поняття та мета. Особливості і види політичної реклами.
4. Public Relations в політиці та державному управлінні.
5. Регулювання політичної реклами. Політична реклама в Інтернеті.

Семінар 8. Правові основи діяльності ЗМІ

1. Поняття «інформація». Роль інформації в державному управлінні.
2. Правове регулювання ЗМІ в Україні.
3. Права та обов'язки ЗМІ.
4. Відповідальність журналістів. Корпоративна етика журналіста.
5. Авторське право. Охорона та захист авторського права у діяльності ЗМІ.

Семінар 9. ЗМІ та вибори.

1. Поняття «вибори», їх значення в політичному розвитку країн.
2. Принципи проведення виборів. Прозорість виборів. Значення виборів в демократичних країнах.
3. Види виборів.
4. Особливості висвітлення виборів у ЗМІ в світі та в Україні.
5. Вибірчі технології та мас-медіа.

Семинар 10. Медіасфера України

1. Етапи в процесі формування та розвитку ЗМІ в сучасній Україні.
2. Проблеми в діяльності ЗМІ в сучасній Україні. Особливості сучасного національного медіапростору.
3. Суспільне мовлення: поняття, моделі, значення. Суспільне мовлення в Україні.
4. Нові засоби масової інформації.
5. Політизація ЗМІ.

Семинар 11. Тенденції розвитку ЗМІ в сучасних умовах.

1. Глобальні проблеми сучасності та роль медіа у їх вирішенні.
2. Мас-медіа як актор міжнародної політики.
3. Нові медіа. Перспективи розвитку мас-медіа.

4.4. Перелік індивідуальних завдань

Провести дослідження з обраної теми, використовуючи публіцистичні матеріали, Інтернет-ресурси, наукові публікації та підручники. Представити результати у вигляді презентації з використанням схем, таблиць або діаграм.

| № | Тема | Індивідуальне завдання |
|---|--|--|
| 1 | Роль мас-медіа у зовнішній політиці. | Впливу мас-медіа на міжнародні політичні процеси. Мас-медіа в інформаційному суспільстві. Публічна демократія. Інформаційна політика сучасних держав. |
| 2 | Мас-медіа та політика в інформаційному суспільстві: нові можливості та виклики часу. | Інформаційне суспільство. Широке розмаїття джерел інформації в умовах розбалансованості інтересів медіамагнатів. Інформаційне перевантаження людини. Національна концепція побудови інформаційного суспільства. Державна інформаційна політика в сучасних умовах в Україні та за кордоном. |
| 3 | Інформаційна політика: поняття та види. | Державна інформаційна політика: особливості визначення поняття. Види та джерела інформації. Моделі інформаційної політики. Державна інформаційна політика в Україні. Інформаційна безпека. |
| 4 | Вплив мас-медіа на формування політичних міфів. | Міф. Політичний міф. Формування міфів засобами масової інформації. Міфотворення як засіб створення певної системи координат свідомості. |
| 5 | Мас-медіа та політична культура. | Політична культура. Політична свідомість. Вплив засобів масової |

| | | |
|----|--|---|
| | | інформації на формування громадської думки та політичної культури. Стратегії формування громадської думки. Політична культура в Україні та її особливості. Роль ЗМІ у формуванні політичної культури в Україні. |
| 6 | Регіональні ЗМІ та політична система. | Особливості регіональних ЗМІ. Регіональний медіапростір. Політизація регіональних ЗМІ. Регіональні ЗМІ як засіб конструювання нової політичної реальності. |
| 7 | Основні відмінності між різними видами ЗМІ | Традиційні та нові ЗМІ. Особливості різних видів ЗМІ. Схожість різних видів засобів масової інформації. Основні відмінності. |
| 8 | Медійний образ політика в мас-медіа | Імідж політика та процес його формування. Медіаобраз політика. Фактори, які впливають на медіаобрази політиків. Приклади та аналіз конкретних медіа образів українських та зарубіжних політиків. |
| 9 | Свобода слова і цензура | Свобод слова. Поняття цензури. Історичні приклади цензури. Свобода слова в сучасних країнах. Журналістська діяльність та свобода слова в політичній комунікації. Питання свободи слова в Україні. |
| 10 | Вплив політичної реклами на електорат | Політична реклама та її дизайн. Ефективність політичної реклами. Виборчий процес та його висвітлення у мас-медіа. Роль та функції політичної реклами у виборчому процесі. Ефективність політичної реклами в електоральному процесі. |

4.5. Перелік тем рефератів

1. ЗМІ як «Четверта влада»
2. Політична комунікація: модель Лассвелла
3. Функції медіа у виборчому процесі.
4. Друковані ЗМІ: особливості та різновиди.
5. Телебачення: історія та особливості.
6. Радіо: історичний розвиток та особливості.
7. Види інтернет-комунікацій, їх переваги та недоліки.
8. Політичні функції мас-медіа у диктаторських режимах.

9. Різниця між об'єктивною реальністю та медіа реальністю.
10. Об'єктивні механізми відбору інформації.
11. Суб'єктивні механізми відбору інформації.
12. Відносини між політикою та мас-медіа на макрорівні.
13. Відносини між політикою та мас-медіа на мезорівні.
14. Мас-медіа і політика в США.
15. Мас-медіа і політика в ЄС.

V. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

5.1. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної форми навчання

| | Назва і короткий зміст контрольного заходу | Мах балів | Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів |
|--|---|-----------|---|
| | Контроль поточної роботи на семінарських заняттях | 55 | Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, виступати з доповідями з визначених питань, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації |
| | Завдання № 1 | 5 | Контрольна робота № 1 в формі тестування включає питання, що були розглянуті на 1-3 лекційних та семінарських заняттях з курсу |
| | Завдання № 2 | 5 | Контрольна робота № 2 відбувається в формі тестування, включає питання з другого змістового модулю курсу та охоплює теми 4-7 |
| | Завдання № 3 | 5 | Контроль № 3 охоплює теми 8-11 з курсу «Мас-медіа та політика», проводиться у вигляді тестування |
| | Написання реферату, виконання індивідуальних завдань, проходження курсу з неформальної освіти | По 5 | Студент здатний продемонструвати достатній рівень опанування основних положень з обраної тематики, демонструвати знання відповідної літератури, вміння аналізувати матеріал, робити узагальнення та самостійні висновки |
| | Модульна контрольна робота № 1 | 10 | Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого модулю, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни |
| | Модульна контрольна робота № 2 | 10 | Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем другого модулю, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни |
| | Модульна контрольна робота № 3 | 10 | Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем третього модулю, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни |
| | Поточний контроль | 100 | Студент показав достатній рівень знань та умінь при виконанні поточних завдань протягом семестру |
| | Підсумковий контроль | 100 | Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого та другого модулю курсу, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни |
| | Всього | 100 | - |

5.2. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів заочної форми навчання

| | Назва і короткий зміст контрольного заходу | Мах балів | Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів |
|--|--|-----------|---|
| | Тестова контрольна робота, | 100 | Студент виконав тестові завдання, що |

| | | | |
|--|--|-----|---|
| | яка виконується студентом індивідуально в системі Moodle | | відповідають програмним результатам навчання з дисципліни |
| | Письмовий екзамен | 100 | Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого та другого модулю курсу, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни. |
| | Всього | 100 | - |

5.3. Критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю

| Синтезований опис компетентностей | Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання |
|--|--|
| <p>Когнітивні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний запам'ятовувати або відтворити найважливіші поняття, факти та процеси; • студент здатний визначити основні тенденції розвитку взаємодії державного апарату та ЗМІ, моделі такої взаємодії; • студент здатний характеризувати діяльність ЗМІ в різні історичні періоди та в умовах різних політичних режимів; • студент здатний демонструвати знання основних підходів до вивчення впливу ЗМІ на політичні процеси | 75-89% - студент припускається несуттєвих помилок у описі змісту знань і розуміння найважливіших фактів, подій та процесів; несуттєво помиляється при визначенні основних тенденцій розвитку ЗМІ в конкретні історичні періоди; припускається несуттєвих помилок при роботі з основними поняттями, характеристичні моделі взаємодії ЗМІ та політичних інститутів; припускається несуттєвих помилок при демонстрації знань і розуміння основних підходів до вивчення процесу розвитку ЗМІ та їх ролі в політиці. |
| | 55-74% - студент припускається суттєвих помилок у описі змісту знань і розуміння найважливіших фактів, подій та процесів, пов'язаних із діяльністю ЗМІ та моделями взаємодії з державними органами; суттєво помиляється при визначенні основних тенденцій в розвитку ЗМІ в конкретні історичні періоди; припускається суттєвих помилок при аналізі ЗМІ та їх впливу на формування громадської думки; припускається суттєвих помилок при демонстрації знань і розуміння основних підходів до вивчення взаємодії мас-медіа та політики, понятійного й категоріального апарату; |
| | менше 55% - студент не може обґрунтувати свою позицію стосовно знання і розуміння найважливіших фактів, подій та процесів з курсу; не може самостійно визначити і пояснити основні тенденції розвитку ЗМІ в конкретні історичні періоди; припускається грубих помилок при аналізі впливу мас-медіа на політичні процеси та громадську думку; не розуміє зміст основних підходів до вивчення моделей взаємодії ЗМІ та політичних інститутів, а також понятійного й категоріального апарату |
| <p>Афективні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний критично осмислювати матеріал; аргументувати власну позицію оцінити аргументованість вимог та дискутувати у професійному середовищі; • студент здатний | 75-89% - студент припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції в дискусіях на заняттях та під час захисту індивідуальних завдань, відчуває певні складнощі у поясненні нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики |
| | 55-74% - студент припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції, слабо виявляє ініціативу до участі у дискусіях та індивідуальних консультаціях за наявності складності у виконанні індивідуальних завдань; відчуває істотні складності при поясненні фахівцю або нефахівцю окремих |

| Синтезований опис компетентностей | Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання |
|--|--|
| співпрацювати із іншими студентами та викладачем; ініціювати і брати участь у дискусії, розділяти цінності колективної та наукової етики | аспектів професійної проблематики менше 55% - студент не здатний продемонструвати володіння логікою та аргументацією у виступах, не виявляє ініціативи до участі у дискусії, не здатний пояснити нефахівцю суть відповідних проблем професійної діяльності; виявляє зневагу до етики навчального процесу. |

VI. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні підходи та методи навчання:

Студентоцентроване навчання – розширення автономії здобувача, здатності до критичного мислення на основі результативного підходу, що передбачає нові підходи до навчання з метою розвитку особистості здобувача з урахуванням його ціннісних орієнтацій.

Комбінація лекційних та практичних занять та консультацій (зокрема особистих консультацій з викладачем та використанням системи Moodle) із розв'язанням ситуаційних завдань, які розвивають аналітичні здібності та навички роботи в колективі.

Пояснювально-ілюстративний метод – здобувачі одержують знання на лекціях, з навчальної або методичної літератури шляхом конспектування, тезування, анотування, рецензування, під час консультацій з підготовки рефератів та/або доповідей.

Евристичний метод – під керівництвом викладача або на основі евристичних вказівок здобувачі активно намагаються знайти рішення висунутих у навчанні, або сформульованих самостійно, пізнавальних завдань, що дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на практичних заняттях та контрольних точках.

Методи стимулювання й мотивації навчальної роботи – здобувачі приймають участь у пізнавальних іграх, моделюванні рольових ситуацій, створенні ситуацій успіху в навчальній роботі, пред'явленні вимог і методів заохочення.

Метод проблемного викладу та проблемно-орієнтованого навчання, зокрема з проведенням презентацій – розуміння здобувачами поставленої проблеми та формулювання пізнавальних завдань на основі різних джерел та засобів, уміння проаналізувати поставлене завдання, порівняти різні точки зору та підходи, розуміння логіки та думок викладача, усвідомлення та запам'ятовування.

Метод самостійної роботи здобувачів та самостійного навчання – розв'язання практичних завдань та опрацювання теоретичного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення. Самостійна робота з вивченням оприлюднених навчальних матеріалів, зокрема в системі Moodle.

Методи організації й здійснення навчальної та наукової діяльності, що поєднує словесні, наочні і практичні методи: словесні методи – у вигляді бесіди, інструктажу, лекційного матеріалу, методичних вказівок, співбесід; наочні методи, відео методи тощо – проведення лекційних та практичних занять за допомогою презентацій, ілюстрацій, демонстраційного матеріалу, тобто отримання знань завдяки наочному спостереженню; практичні методи – за допомогою вправ, практичних прикладів, аналізу статистичних даних, тренувань, тренінгів здобувачі одержують знання та уміння, виконуючі ці практичні дії; наукова робота здобувача – наукові дослідження та опрацювання наукової інформації.

Активні методи навчання (дискусійні методи) – в будь-яких формах навчання, включаючи лекційні заняття, використовуються елементи дискусії, а саме: обговорення, суперечки, зіткнення позицій, бізнес-симуляції ділові ігри, кейси, тренінги, пояснення, бесіди, дискусії, діалог.

Контрольні заходи

| № | Назва і короткий зміст контрольного заходу | Характеристика змісту засобів оцінювання |
|----------------------|---|--|
| 1 | Контроль поточної роботи на семінарських заняттях | <ul style="list-style-type: none"> • фронтальне опитування за термінологічним матеріалом та за питаннями до семінарського заняття; • оцінювання активності участі у дискусіях |
| 2 | Індивідуальні завдання, реферати | <ul style="list-style-type: none"> • письмовий звіт (тези виступу, презентація) про виконання індивідуального завдання або реферат; • оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди |
| 3 | Модульні контрольні роботи | <ul style="list-style-type: none"> • стандартизовані тести; • питання до модульної контрольної роботи |
| Підсумковий контроль | | <ul style="list-style-type: none"> • питання до екзамену |

VII. СЕМЕСТРОВИЙ ГРАФІК

Склад і графік складання контрольних точок дисципліни «Мас-медіа та політика», форми і терміни контролю для денної форми навчання

| № | Назва і стислий зміст контрольного заходу | Рейтингова оцінка | | Тиждень |
|---|--|-------------------|-----|---------|
| | | min | max | |
| 1 | Аудиторна робота здобувача оцінюється на основі його відповідей на заняттях, активності у роботі протягом семестру. Поточний контроль – контроль поточної роботи на семінарських заняттях. Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, виступати з доповідями з визначених питань, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації. | 35 | 55 | 1-18 |
| 2 | Виконання індивідуального завдання | 5 | 15 | 1-18 |
| 3 | Модульна контрольна робота 1 | 5 | 10 | |
| 4 | Модульна контрольна робота 2 | 5 | 10 | |
| 5 | Модульна контрольна робота 3 | 5 | 10 | 18 |
| 5 | Оцінка поточної успішності | 55 | 100 | 19 |
| | Підсумковий контроль | 55 | 100 | 19 |

IX. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

9.1. Основна література

Бебик В. М. Інформаційно-комунікативний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рілейшнз / В. М. Бебик. – К. : МАУП, 2005. – 440 с. – ISBN 966-608-513-5.

Брайант Дж. Основы воздействия СМИ / Дж. Брайант, С. Томпсон; *пер. с англ.* – Москва; Санкт-Петербург; Киев : Изд. Дом «Вільямс», 2004. – 426 с. – ISBN 5-8459-0597-4.

Галлін Д. Сучасні медіасистеми: три моделі відносин ЗМІ та політики / Д. Галлін, П. Манчіні ; *пер. за англ. О. Насико.* – К. : Наука, 2008. – 320 с. – ISBN 978-966-96972-0-2.

Городок М. Засоби масової інформації і політика : *навчальний посібник* / М. Городок, С. Герасимчук, Ю. Микитюк. – 11-е, вид. доп. і перероб. – К. : «Березовська», 2016. – 48 с.

Гресько О. В. Міжнародна журналістика в контексті глобальних суспільних трансформацій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : *спец. 10.01.08 “Журналістика”* / Гресько Ольга Вікторівна ; *Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Ін-т журналістики.* – Київ, 2004. – 22 с.

Громадська думка: теоретичні та методичні проблеми дослідження / [за заг. ред. В. Л. Осовського; уклад.: В. Л. Осовський, В. М. Вовк, В. А. Матусевич, С. М. Стукало, О. В. Танасюк]. – К. : Стилос, 2001. – 168 с. – ISBN 966-7321-89-4.

Електронна демократія: сподівання та проблеми / [Дж. Кедді, К. Вергес та ін.]; *пер. з англ. С. Соколика.* – К. : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2011. – 164 с.

Матвієнко О. В. Основи інформаційного менеджменту: *навч. посібник* / О. В. Матвієнко. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 128 с.

Моделі політичної комунікації: політичні партії та громадянське суспільство / [Ю. Тищенко, П. Байор, М. Товт, С. Горобчишина]. – К. : Агентство «Україна», 2010. – 148 с. – ISBN 976-966-2157-27-7.

Мучник А. Роль засобів масової інформації у формуванні політичної системи / А. Мучник, П. Ворона // Рідний край. – 2009. – № 2. – С. 74–78.

Передумови становлення інформаційного суспільства в Україні / [О. Б. Баховець та ін.; *за ред. С. О. Довгого*]. – К. : Азимут Україна, 2008. – 287 с. – ISBN 978-966-8405-74-7.

Ковалевський В. Теоретико-методологічні засади розвитку політичних комунікацій в Україні / [М. І. Михальченко, М. С. Кармазіна, В. О. Ковалевський та ін.] // Світоглядно-теоретичний вимір сучасної української політики. – К. : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2010. – С. 145–159. – ISBN 978-966-02-5706-1.

Шайгородський Ю. Ж. Політика: взаємодія реальності та міфу : *монографія* / Ю. Ж. Шайгородський. – К. : Знання, 2009. – 400 с. – ISBN 978-966-316-258-4.

Штромайер Г. Політика і масмедіа / Герд Штромайер ; *пер. з нім. А. Орган.* – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 303 с. – ISBN 978-966-518-462-1.

9.2. Допоміжна література

Аксьонова Н. Дослідження впливу мас-медіа в умовах інформаційної війни. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2017. Вип. 48. С. 341–350. URL: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3496:dosl-idzhennya-vplivu-mas-media-v-umovakh-informatsijnoji-vijni&catid=81&Itemid=415

Байрачна Л.К. Засоби масової комунікації як інструмент легітимації державної влади. *Інформація і право*. 2015. № 3 (15). С. 27-35.

Везирова Л. (2013). Роль ЗМІ в міжнародних політичних процесах. *Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках*. 2013. №3 (23). С. 57-63. URL: <https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/article/view/533>

Гайдук Ю, Зінчук В. Мас-медіа як творці сучасних політичних міфів. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2007. Вип. 19. С. 72-76.

Ефективна комунікація між державною службою та засобами масової інформації / Переклад з англійської Л. Б. Магдюк, О. М. Рудік. Дніпропетровськ : Центр економічної освіти, 2000. 68 с.

Зінчук В. Оновлені мас-медіа в модерних соціумах: особливості політичної взаємозалежності. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2018. № 896. С. 48-53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpjn_2018_896_9

Карлова В.В. Вплив засобів масової інформації на формування української національної свідомості. *Державне управління: теорія та практика*. 2007. № 2. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej6/txts/07kvvunc.htm>

Кіслов Д. Роль ЗМІ у формуванні політичного дискурсу як засіб державного маркетингу. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2015. № 1. С. 133-137.

Кисарець І.А. Роль державних засобів масової інформації і комунікації у формуванні політичної культури. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2010. Вип. 90 (Част. II). С. 123-130.

Костиря І. Медіатизація політики та політизація ЗМІ як тенденції політичного процесу в Україні. *Політичний менеджмент*. 2013. № 1-2. С. 109-118.

Крюков О.І., Пахнін М.Л. До питання взаємодії публічної влади та засобів масової інформації в сучасному політичному процесі. *Вісник НУЦЗ України*. Серія : Державне управління. 2018. Вип. 1(8). С. 230-238.

Кульчій О.О. Правове регулювання державної політики у сфері мас-медіа України. *Форум права*. 2015. № 3. С. 131-134

Максимчук О.В. Бондар С.С. Роль мас-медіа у формуванні політичних міфів. *Актуальні проблеми політики*. 2020. № 65. URL: <http://app.onua.edu.ua/index.php/app/article/view/305>

Нестеряк Ю.В. Аналіз моделей інформаційної політики та державного регулювання засобів масової інформації. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2016. № 2 (15). С. 65-70.

Парлюк В.І. Роль мас-медіа у формуванні політичного світогляду та трансформації виборчих стратегій політичних партій Австрії. *Вісник національного університету «Юридична академія України імені Я.Мудрого»*. Серія: Політологія. 2019. № 2. С. 152-172.

Пронченко О.С. Взаємодія ЗМІ і влади в контексті реалізації права громадян на інформацію : автореф. дис... канд.. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2008. 17с.

Рум'янцева С.В. Типологія сучасних електоральних медіа-технологій у класичних та гібридних демократичних режимах. *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія: Історія. Політологія. 2016. Вип. 15. С. 298-306.

Русиняк А.І. Політологічний дискурс у дослідженнях масової інформації: функціональний аспект. *Політикус*. 2020. Вип. 5. С. 16-22.

Стоцький В.В. Особливості функціонування сучасного політичного дискурсу українських мас-медіа. *Політичне життя*. 2016. № 3. URL: <https://jpl.donnu.edu.ua/article/view/2797>

Філенко І. Історична ретроспектива еволюції ЗМІ в міжнародних відносинах. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2012. Вип. 107 (Част. II). С. 181-187.

Хлівнюк Т.П. Вплив засобів масової інформації на політичний простір сучасної України : автореф. дис... канд. політ. наук : 23.00.02. Одеса, 2008. 18 с.

Щедрова Г.П. Детермінанти впливу мас-медіа на формування міжнародної політики. *Актуальні проблеми політики*. 2017. Вип. 60. URL: <http://ir.duan.edu.ua/handle/123456789/993>

9.3. Web-ресурси

<http://medialaw.kiev.ua/>

<http://osvita.mediasapiens.ua/>

<http://pravo-media.at.ua>

<http://imi.org.ua/law>

www.journ.univ.kiev.ua
<http://www.coe.kiev.ua/>
www.globalpr.org
www.online-pr.com
www.pr-dialog.com
www.pronline.ru
www.propr.com.ua
www.reklamaster.kiev.ua
<http://ehronika.com/>
<http://www.khpg.org/>

Мас-медіа і політика